

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Олена ГРИБАНОВА

«18» вересня 2024

ТЕОРІЯ УПРАВЛІННЯ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: 23 соціальна робота

спеціальності: 231 соціальна робота

освітньо-професійної програми: соціальна робота

Укладач: Олег МАСЮК

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії соціальної
роботи, педагогіки та адвокатури
Протокол № 1 від «28» серпня 2024

Голова ЦК Олена МАЛОВІЧКО
(підпис) (ім'я, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «18» вересня 2024
Заступник директора з НМР

 Альона ХОДАКОВСЬКА
(підпис)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 231 – соціальна робота		
Розділів – 2	Спеціальність 231 – соціальна робота.	Рік підготовки: 3	
Загальна кількість годин - 90		1 -й сем	2 -й сем
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття освіти: – 2 год	Освітньо-професійна програма соціальна робота	12 год.	0 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	0 год.
		Лабораторні	
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	год.	год.
		Самостійна робота	
		66 год.	
		Вид контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія управління у соціальній сфері» є формування у фахових молодших бакалаврів системи загальних знань щодо засвоєння та використання засобів ефективної організації соціального обслуговування та суспільно-державних відносин.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

-вивчення основних засад управління діяльністю, яка спрямована на гармонізацію сучасних суспільних відносин;

-формування погляду на соціальну організацію як головний елемент соціальної сфери;

-осмислення перспектив управління соціальною сферою у нашій країні.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває програмні компетентності:

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях;

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

СК 1. Здатність розуміти сутність, напрямки та види соціальної роботи;

СК 6. Здатність організувати та контролювати надання соціальних послуг;

СК 11. Здатність аналізувати та оцінювати результати професійної діяльності.

СК 17. Здатність до застосування методів самоменеджменту для організації власної професійної діяльності та налагодження діяльності соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни:

РН 3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності;

РН 10. Організувати заходи з реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації отримувачів соціальних послуг;

РН 11. Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх вирішення;

РН 12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту та соціальної безпеки громадян;

РН 13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності;

РН 19. Застосовувати методи самоменеджменту для організації власної професійної діяльності та налагодження діяльності соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Теорія управління в соціальній сфері» базується на знаннях, що будуть деталізовані під час вивчення таких дисциплін як «Теорія соціальної роботи», «Самоорганізація особистості», «Соціальна політика в Україні», «Теорія соціальної сервісної держави», «Правові засади соціальної роботи» та інше.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади управління в соціальній сфері

Тема 1. Генезис управління в соціальній сфері

Історичні концепти управління соціальною сферою. Соціальне управління в прадавні та середні віки. Соціальне управління в поліцейстиці та камералістиці. Державно-правові думки як організаційна наука. Суспільство як функціонуюча система. Основні теоретичні підходи до аналізу суспільства. Сутність системного підходу до аналізу суспільства. Соціальні дії та соціальні взаємодії. Роль соціальної уяви.

Тема 2. Управління в суспільно-державних відносинах

Вектори розвитку соціального управління. Соціальна політика, соціальне обслуговування, соціальні послуги. Розвиток моделей організації соціального обслуговування. Система управління закладами соціального обслуговування. Модель функціонування соціального обслуговування.

Тема 3. Основні засади соціального управління.

Ідеологія управління соціальною роботою. Толерантність як ідеологія соціальної роботи. Новий менеджериалізм. Модель толерантного менеджменту соціальної служби. Управління як вплив на соціальну систему. Практична ідеологія соціальної роботи. Реформування європейських соціальних служб. Добір персоналу й активізація особистого потенціалу клієнтів. Взаємодія соціального працівника (управлінця) і клієнта за типом соціального спрямування.

Розділ 2. Практичні засади управління в соціальній сфері

Тема 4. Соціальна організація: виміри існування.

Організаційне будівництво у соціальній сфері. Організаційна діяльність із надання соціальних послуг. Групування персоналу та розподіл повноважень. Організаційний дизайн у сфері соціального обслуговування. Участь працівників в управлінні соціальною організацією. Сутність прийняття управлінських рішень у соціальній сфері. Класифікація управлінських рішень. Технологія прийняття управлінських рішень. Причини прийняття невдалих управлінських рішень. Облік та контроль виконання управлінських рішень.

Тема 5. Громадський сектор управління соціальною сферою

Організації громадянського суспільства у соціальній роботі. Зміст та різновиди неприбуткових організацій. Управління фінансами в неприбутковій організації. Звітність неприбуткових організацій. Влада, соціальний контроль та лідерство. Влада: основа, форми та механізму здійснення. Соціальний контроль: норми, санкції, влада. Керівництво та лідерство як соціальний феномені. Функції та стилі діяльності лідера-керівника.

Тема 6. Соціальна організація та соціальна сфера

Культура управління соціальною роботою: зміст та різновиди. Види та різновиди культури управління соціальною роботою. Механізм розвитку професійної культури управління в соціальній службі. Професійна та організаційна культура в соціальній службі. Моніторинг та оцінка якості соціальних послуг. Біохагінг як сучасний напрямок роботи з персоналом. Щастя на роботі (wellbeing): як керувати благополуччям співробітників.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Теоретичні засади соціальної роботи					
Тема 1. Генезис управління соціальними процесами.	15	2	2	-	11
Тема 2. Управління в суспільно-державних відносинах.	15	2	2	-	11
Тема 3. Основні засади соціального управління.	15	2	2	-	11
Разом за розділом 1	45	6	6	-	33
Тема 4. Соціальна організація: виміри існування.	15	2	2	-	11
Тема 5. Громадський сектор управління соціальною сферою.	15	2	2	-	11
Тема 6. Соціальна організація та соціальна сфера.	15	2	2	-	11
Разом за розділом 2	45	6	6	-	33
<i>Усього годин</i>	90	12	12	-	66

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичні контексти управління соціальною сферою	2
2	Організаційне будівництво у соціальній сфері	2
3	Братерство, солідарність, співробітництво: основа управління соціальною сферою	2
4	Управлінська культура у соціальній організації	2
5	Неприбуткові організації в соціальній сфері	2
6	Управління персоналом соціальної організації	2
Разом		12

6. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Еволюція управління соціальною сферою	2
2	Соціальне обслуговування та організація соціальної сфери	2
3	Толерантність як ідеологія соціальної роботи	2
4	Управлінське рішення та соціальна організація	2
5	Мотивація працівників соціальної служби	2
6	Влада, соціальний контроль і лідерство	2
Разом		12

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ментальна мапа «Перспективні вектори управління соціальною сферою».	11
2	Ментальна мапа «Модель українського суспільства майбутнього».	11
3	Smart-цілі працівника соціальної сфери.	11
4	Органіграма «Територіальний центр соціального обслуговування».	11
5	Есе «Опис неприбуткової організації».	11
6	Творча робота «Опис регулятора НСССУ».	11
Разом		66

Індивідуальне завдання

Здобувачі освіти створити презентацію про державну чи приватну соціальну службу. Староста групи має узгодити зі студентами список установ для дослідження. Презентація повинна містити від п'яти до десяти слайдів. У структурі презентації обов'язково має бути: мета та завдання функціонування установи, організаційна структура, види соціальних послуг, соціальне значення для громади та держави, інформація про виконавця презентації з фотографією. Результати у вигляді файлу необхідно надіслати у Moodle для перевірки. Презентацію необхідно представити до заліку.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

В межах курсу пропонується безкоштовне підвищення знань за рахунок проходження онлайн-курсу «Соціальне підприємництво як шлях до фінансової сталості організацій громадянського суспільства». Студенти мають зареєструватись на платформі Prometheus, перейти на цей курс (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IZ+SECS101+2021_T3) та уважно його опонувати. Неформальна освіта є альтернативою індивідуальному завданню та оцінюється також у 20 балів. Студент має завантажити на сторінку Moodle фотокопію сертифікату та прогресу проходження курсу.

Крім того, щоб оцінка була зарахована, необхідно заповнити та надіслати заяву та декларацію про участь у неформальній освіті. Підсумкова оцінка за неформальну освіту залежить від рівня прогресу: 100-80% - 20 балів, 79-60 % - 15 балів, 59-40 % - 10 балів, 39-20 % - 5 балів.

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань						Сам. роб./ інд. завд./ неф.освіт.	Залік	Сума
Атестація № 1 (30 балів)			Атестація № 2 (30 балів)					
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	Розділ 5	Розділ 6			
10	10	10	10	10	10	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
		<i>Екзамен/ диференційований залік</i>	<i>Залік</i>
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
F	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
FX	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Масюк О. П. Менеджмент соціальної роботи : курс лекцій для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра на пряму підгот. «Соціальна робота». Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 96 с.
2. Ольчак М., Ростек К. Вдосконалення соціальних послуг в об'єднаних територіальних громадах : посібник. Київ : ФОП Громова Є. Б., 2019. 57 с.
3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
4. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
5. Сучасні теорії соціальної роботи : антологія / упор. Т. Семигіна. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.
6. Тюття О. В. Консультативна взаємодія в соціальній роботі : навч. посіб. для студ. психол. і соціол. спец. ун-тів / О. В. Тюття. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2016. 318 с.
7. Управлінські аспекти соціальної роботи : курс лекцій / М. П. Лукашевич, Г. А. Дмитренко та ін. Київ : МАУП, 2004. 368 с.
8. Управління діяльністю соціальних служб : метод. посібник / авт. кол. : Н. Гусак, Н. Кабаченко, В. Назарук, К. Савчук, О. Савчук, Л. Скоропада, Л. Чорній ; ПРООН в Україні, Проект «Підтримка реформи соціального сектору в Україні». Київ : К.І.С., 2013. 178 с.

Додаткова:

1. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / О.М. Денисюк та ін. ; ред. кол.: О.В. Епель, Т.Л. Лях, І.В. Силантьєва. Ужгород : РІК-У, 2023. 420 с.
2. Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування : посібник. Київ : Агентство «Україна», 2017. 92 с.
3. Громади у соціальних послугах : практичні рекомендації. Київ, 2019. 72 с.
4. Корнецький А. О., Свинчук А. А., Назарук В. Я., Гусак Н. Є., Туманова А. А., Гончарова М. А. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін : посібник. Київ : ПІДПРИЄМСТВО «І ЕН ЕЙ», 2017. 188 с.
5. Мацкевіч Ю. Р. Теорія соціальної роботи : метод. рек. до практ. занять для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. «Соціальна робота» освіт.-проф. програми «Соціальна педагогіка». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 80 с.
6. Селютін В. М. Управління персоналом : практикум : навч. посіб. Харків : ХДУХТ, 2018. 188 с.
7. Святенко Ю. О. Тренінг особистісного зростання : навч.-метод. посіб. для студ. психол. спец. вищ. навч. закл. Київ : Слово, 2017. 112 с.
8. Соціальні послуги в громаді: новели законодавства / розроблено проектом «Експертна підтримка врядування та економічного розвитку (EDGE)» у партнерстві з Міністерством соціальної політики та за підтримки Міністерства міжнародних справ Канади. 11 с.
9. Соціальна робота в Україні : навч. посіб. для студ. вузів / за заг. ред. І. Д. Звереві, Г. М. Лактіонової. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.
10. Чайка І. Ю. Проектування організацій соціальної сфери : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Соціальна робота» освітньо-професійної програми «Соціальна робота». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 45 с.
11. Фішер Р., Юри В., Паттон Б. Шлях до так. Як вести переговори, не здаючи позицій. Київ : Основи, 2016. 220 с.

12. Buzan T. Mind Map Mastery : The Complete Guide to Learning and Using the Most Powerful Thinking Tool in the Universe. New York : Watkins Publishing, 2018. 224 p.
13. Mintzberg H. Structure in five: Designing Effective Organizations. Washington: Pearson, 1993. 312 p.

Інформаційні ресурси

<https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=499>

1. Вступ до соціальної роботи : навчальний посібник / за заг. ред. Т. І. Бутченка, А. О. Ярошенко. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2014. 120 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2014/04/0032178.doc>.
2. Головатий М. Ф. Соціальна політика і соціальна робота : термінологічно-понятійний словник. Київ : МАУП, 2005. 560 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi48/0038366.pdf>.
3. Кельдер Т. Л. Економічні засади соціальної роботи : курс лекцій для студентів напряму підготовки «Соціальна педагогіка». Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 78 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2011/12/0012624.pdf>.
4. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи : навч. посіб. 2-е вид., доп. і випр. Київ : МАУП, 2003. 168 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Mofa/0031611.pdf>
5. Орієнтовна посадова інструкція «Соціального менеджера» URL: https://www.unicef.org/ukraine/media/9751/file/%D0%A1%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B0_6.pdf
6. Подольская Е. А. Управление социальными процессами : учеб. пос. для студ., обуч. по спец. 7.040201 «Социология». Харьков : НУА, 2007. 208 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi31/0025879.doc>.
7. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008. № 514-VI. Дата оновлення 19.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17/print>
8. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>

